PsychEval
psüühika hindamise keskus

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

12.11.2026

Selgitustaotlus ja teabenõue: kliinilise psühholoogi arsti suunamiseta vastuvõtu kvalifitseerimine tervishoiuteenusena

Lugupeetud Sotsiaalministeerium

PsychEval KM OÜ omab iseseisva psühholoogilise ravi tegevusluba nr L07296. Terviseamet alustas 21.10.2026 ettevõtte suhtes järelevalvemenetlust nr 6.1-10/26/8112-1 tervishoiuteenuste dokumenteerimise ja tervise infosüsteemi (TIS) andmete edastamise nõuete kontrollimiseks. Ameti 12.11.2026 kirjas on minu hinnangul asutud seisukohale, et kõik ettevõtte kliiniliste psühholoogide vastuvõtud on iseseisev psühholoogiline ravi ja seega tervishoiuteenus, mille kohta tuleb täita dokumenteerimis- ja TIS-i edastamise nõuded. Amet tuletab selle ettevõtte tegevusloast.

Küsimus puudutab konkreetselt järgmist olukorda. Patsient pöördub kliinilise psühholoogi vastuvõtule omal algatusel ilma arsti suunamise ja lähteülesandeta, kaebustega oma psüühilise tervise osas. Kliiniline psühholoog teeb oma erialast tööd: hindab erialateadmiste ja psühhodiagnostiliste meetodite abil psüühikahäire esinemist ning rakendab selle raviks tõenduspõhiseid psühholoogilisi sekkumisi. Sisult ei erine see töö sellest, mida kliiniline psühholoog teeb arsti suunamisel. Erinevus on üksnes arsti suunamise puudumine.

Minu hinnangul ei ole õiguslik olukord selge. TTKS § 3 lg 6 p 2 järgi on kliiniline psühholoog tervishoiutöötajaga võrdsustatud ravi osutamisel. Terviseministri 21.09.2023 määruse nr 54 § 2 lg 4 kohaselt on iseseisev psühholoogiline ravi arsti diagnoositud haiguse raviks psühholoogiliste sekkumiste rakendamine ning arsti lähteülesande alusel toimuv psühholoogiline hindamine ja psühhodiagnostika. Sellest järeldub, et arsti suunamiseta pöörduva patsiendi vastuvõtt ei ole psühholoogiline ravi ega tervishoiuteenus ka siis, kui teenuse osutajal on tegevusluba. Sama seisukoht on esitatud õiguskirjanduses (M. Rästas, T. Marran. Üks amet, erinevad rollid. – Juridica 2026/1–2, lk 27–31). Samas on 600 SE seletuskirjas psühholoogiline ravi piiritletud teenuse sisu, mitte arsti suunamise kaudu. Ministeeriumi korraldatud koosolekutel ja infopäevadel on ministeeriumi ametnikud minu hinnangul väljendanud selles küsimuses erinevaid seisukohti.

Küsimus on praktikas väga oluline. Sellest sõltub, kas omal algatusel pöörduva patsiendi terviseandmeid võib või tuleb tema nõusolekuta TIS-i edastada. Kui tegemist ei ole tervishoiuteenusega, puudub selleks õiguslik alus.

Selgitustaotlus

Palume ministeeriumil selgitada:

1. Kas kliinilise psühholoogi tegevus psüühikahäire sedastamisel ja selle raviks psühholoogiliste sekkumiste rakendamisel iseseisva psühholoogilise ravi tegevusloaga

ettevõttes on tervishoiuteenus ka siis, kui patsient on pöördunud omal algatusel ilma arsti suunamise ja lähteülesandeta, s.t kui määruse nr 54 § 2 lg 4 tingimused ei ole täidetud?

2. Kui jah, siis millisele õiguslikule alusele see seisukoht tugineb ning milline on määruse nr 54 § 2 lg 4 tähendus? Kas sel juhul on kliiniline psühholoog TTKS § 3 lg 6 p 2 alusel tervishoiutöötajaga võrdsustatud?
3. Kui ei, siis millise õigusliku regulatsiooni alla selline vastuvõtt kuulub? Kas sel juhul on teenuseosutajal õigus või kohustus patsiendi terviseandmeid TIS-i edastada? Kas kliiniline psühholoog võib sel juhul psüühikahäiret sedastada ja selle ravi rakendada väljaspool tervishoiuteenuse osutamise raamistikku?

Teabenõue

Avaliku teabe seaduse alusel palume väljastada ministeeriumi valduses olevad dokumendid, mis käsitlevad küsimust, kas kliinilise psühholoogi tegevus psüühikahäire sedastamisel ja ravimisel on psühholoogiline ravi või tervishoiuteenus, kui patsient pöördub ilma arsti suunamiseta. Eelkõige palume:

- ministeeriumi juhendeid, seisukohti või selgitusi, mis on antud Terviseametile, Tervisekassale, teenuseosutajatele või kutseühendustele;
- ministeeriumi korraldatud infopäevade ja koosolekute materjale ning protokolle, kus seda küsimust on käsitletud;
- määruse nr 54 eelnõu seletuskirja ja kooskõlastusmaterjale osas, mis puudutavad § 2 lg 4 sõnastust.

Palume teave väljastada e-posti aadressile info@psycheval.ee.

Lugupidamisega

Mari-Liis Mägi
juhatuse liige, PsychEval KM OÜ

(allkirjastatud digitaalselt)